HÖGSKOLAN I BORÅS

Ledarskapsutbildning för äldreomsorgens chefer
Leadership Development for Managers in Older People Care

30 högskolepoäng
30 credits

Ladokkod: B1NA02
Revision: 3.0
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom vård- och polisarbete 2022-01-27
Gäller från: HT 2022

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Vårdvetenskap (G1N), Socialt arbete (G1N)
Utbildningsområde: Vård
Ämnesgrupp: Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap
Förkunskapskrav: Grundläggande behörighet + Svenska 2 eller Svenska B.
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

I kursen tillägnar sig studenten kunskaper och färdigheter för arbete som chef och ledare med inriktning mot äldre och äldreomsorgens olika verksamhetsområden samt dess samverkansaktörer. Introduktion till ett vetenskapligt förhållningssätt och grunderna i vetenskapligt och akademiskt skrivande återfinns i samtliga delkurser.

Utbildningen är indelad i fyra delkurser:

Delkurs 1: Äldreomsorgens organisation, styrning, ledarskap och medarbetarskap, 7,5 hp
I delkurs 1 studeras och bearbetas teorier kring ledarskap relaterat till äldreomsorgens organisation och styrning ur medarbetar-, brukar- och hållbarhetsperspektiv. Ledarstilar diskuteras och reflekteras utifrån normer, attityder, värderingar och mångfaldsperspektiv.

Delkurs 2: Etik, kommunikation och nationell värdegrund för äldreomsorgen, 7,5 hp
I delkurs 2 belyses och bearbetas teorier och begrepp inom etik i relation till makt, omsorg, äldre och ålderism på individ-, grupp- och samhällsnivå. Innehållet i äldreomsorgens nationella värdegrund studeras och reflekteras över utifrån ett ledning- och hållbarhetsperspektiv med individen i fokus. Teorier om kommunikation och reflektion studeras och deras betydelse för mellanmänskliga relationer problematiseras och diskuteras.

Delkurs 3: Lagstiftning och nationella riktlinjer som ledningsstöd inom äldreomsorg, 7,5 hp
I delkurs 3 studeras och konkretiseras lagstiftning och nationella riktlinjer som reglerar äldreomsorgens verksamheter utifrån ett brukar-, ledarskap- och medarbetarperspektiv. Ledningssystem och kvalitetsregister studeras utifrån äldreomsorgens verksamheter. Digitaliseringens möjligheter och utmaningar utifrån gällande lagstiftning inom äldreomsorgens verksamheter studeras och problematiseras utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Delkurs 4: Verksamhetsutveckling, förbättringskunskap och digitalisering inom äldreomsorg, 7,5 hp
I delkurs 4 studeras och konkretiseras metoder och modeller för förbättringsarbete. Verksamhetsutveckling och förbättringskunskap behandlas och problematiseras utifrån ett ledarskapsperspektiv. Digitaliseringens möjligheter och utmaningar behandlas i relation till verksamhetsutveckling och utifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

1. Kunskap och förståelse
1.1 redogöra för äldreomsorgens organisation och styrning och dess betydelse för hållbar utveckling,
1.2 redogöra för olika ledarskapsteorier,

1.3 redogöra för vad hälsofrämjande ledarskap och medarbetarskap innebär inom verksamhetsområdet äldreomsorg,
1.4 redogöra för äldreomsorgens nationella värdegrund, dess bakgrund och betydelse för äldreomsorgens verksamheter,
1.5 beskriva reflektionens och kommunikationens betydelse i mötet mellan ledare, medarbetare, brukare och anhörig,
1.6 redogöra för etiska teorier och begrepp relevanta för äldreomsorg,
1.7 redogöra för lagstiftning och övriga nationella riktlinjer som berör äldreomsorgens verksamheter och dess aktörer,
1.8 beskriva kvalitetssystem samt relevanta kvalitetsregister för äldreomsorg,
1.9 redogöra för förändringsprocesser och metoder för att följa upp och utvärdera verksamheter,
1.10 redogöra för grundläggande kunskaper om digitalisering inom äldreomsorgens verksamheter,
1.11 på en grundläggande nivå redogöra för innebörden av begreppet vetenskap.

2. Färdighet och förmåga
2.1. reflektera över olika ledarstilar och hur de påverkar äldreomsorgens verksamheter,
2.2 beskriva och reflektera över hur arbetet kring äldreomsorgens nationella värdegrund kan omsättas för en hållbar äldreomsorg,
2.3 reflektera över och problematisera etiska teorier och modeller relevanta för äldreomsorg,
2.4 tillämpa ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete,
2.5 planera, genomföra, följa upp och utvärdera ett förbättringsarbete inom äldreomsorg,
2.6 skriva och bearbeta en text, där olika perspektiv på en kursspecifik fråga belyses, enligt vedertagen svensk skriftspråksnorm och med användande av korrekt, vetenskaplig källhänvisningsteknik,
2.7 visa förmåga att söka och kritiskt granska vetenskapliga artiklar.

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt
3.1 kritiskt granska och värdera sitt hållbara förhållningssätt som ledare gentemot medarbetare, brukare och anhöriga inom äldreomsorgsverksamheter,
3.2 med utgångspunkt i möten och kommunikation med äldre personer och deras anhöriga samt medarbetare och andra samverkansaktörer reflektera över det egna förhållningssättet som ledare,
3.3 värdera ledarskapets betydelse för att skapa hållbara förutsättningar för att arbeta enligt äldreomsorgens nationella värdegrund i äldreomsorgens verksamheter,
3.4 kritiskt granska och värdera hur lagstiftning och övriga styrdokument kan påverka ledarskap, medarbetarskap, brukare samt anhörig i hållbar äldreomsorg,
3.5 kritiskt granska och värdera hur systematiskt och hållbart kvalitetsarbete kan utveckla äldreomsorg,
3.6 kritiskt granska och värdera digitaliseringens möjligheter och utmaningar för en hållbar äldreomsorg,
3.7 värdera och kritiskt granska litteratur och forskning av relevans för äldreomsorg.

Undervisningsformer

Utbildningen sker via webbaserad undervisning. Arbetsformen förutsätter att studenten har tillgång till internetansluten dator med webbkamera och hörlurar. Studierna baseras på självständiga studier samt möjlighet till digitala eller fysiska kursträffar. Kommunikation med lärare och kursdeltagare sker via ett webbaserat utbildningsverktyg. Vissa studieuppgifter kan genomföras i grupp med syfte att stimulera och utveckla förmågan till kommunikation, reflektion, samverkan och självkännedom.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

Delkurs 1
Delkurs 1 Examinationsuppgift: Deltagande i webbaserat diskussionsforum
Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.11, 2.1, 2.6, 2.7, 3.1
Högskolepoäng: 2,5
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Delkurs 1 Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift
Lärandemål: 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.6, 2.7, 3.1
Högskolepoäng: 4,0
Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt

Delkurs 1 Examinationsuppgift: Seminarium/workshop
Lärandemål: 2.1, 3.1
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Delkurs 2

Delkurs 2 Examinationsuppgift: Deltagande i webbaserat diskussionsforum
Lärandemål: 1.4, 1.5, 1.6, 2.2, 2.3, 2.6
Högskolepoäng: 2,5
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Delkurs 2 Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift
Lärandemål: 1.4, 1.5, 2.2, 2.3, 2.6, 3.3, 3.7
Högskolepoäng: 4,0
Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt

Delkurs 2 Examinationsuppgift: Seminarium/workshop
Lärandemål: 3.2, 3.3. 3.7
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Delkurs 3
Delkurs 3 Examinationsuppgift: Deltagande i webbaserat diskussionsforum
Lärandemål: 1.7, 1.8, 1.9, 1.11, 2.6, 3.4, 3.7
Högskolepoäng: 2,5
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Delkurs 3 Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift
Lärandemål: 1.7, 1.8, 1.9, 1.11, 2.4, 2.6, 3.7
Högskolepoäng: 4,0
Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt

Delkurs 3 Examinationsuppgift: Seminarium/workshop
Lärandemål: 1.9, 3.4, 3.7
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Delkurs 4
Delkurs 4 Examinationsuppgift: Deltagande i webbaserat diskussionsforum
Lärandemål: 1.9, 1.10, 2.5, 2.6, 3.5, 3.6
Högskolepoäng: 2,5
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

Delkurs 4 Examinationsuppgift: Individuell skriftlig uppgift
Lärandemål: 1.7, 1.9, 2.4, 2.5, 2.6, 3.5, 3.6, 3.7
Högskolepoäng: 4,0
Betygsskala: Underkänt, Godkänt eller Väl Godkänt

Delkurs 4 Examinationsuppgift: Seminarium
Lärandemål: 3.5, 3.6, 3.7
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänt eller Godkänt

För betyget Godkänt på hel kurs krävs minst godkänt betyg på samtliga moment. För betyget Väl godkänt krävs dessutom Väl godkänt på Individuell skriftlig uppgift i minst tre av de fyra delkurserna.

Varje examination erbjuds vid minst fem (5) tillfällen inom ett år, varav tre (3) i anslutning till kurs. Efter de fem (5) första tentamenstillfällena baseras omexaminationen på den version av kursplan och kurslitteratur som är aktuell då examinationstillfället äger rum, om kursplan och/eller kurslitteratur har reviderats. Så kallade uppsamlingstentamen erbjuds ej för de kurser som givits under föregående läsår/termin.

Student som underkänts två gånger i prov, har rätt att hos Utbildningsutskottet begära byte av examinator. Begäran skall vara skriftlig.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§).

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om

examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteraturen är i huvudsak på svenska och kurslitteratur på engelska, norska och/eller danska kan förekomma. Merparten av kurslitteraturens rapporter, artiklar och offentliga tryck finns tillgängliga via webben. Ytterligare litteratur och undervisningsmaterial kan tillkomma och tillhandahålls via lärplattformen, alternativt väljs i samråd med kursansvarig/examinator.

Delkurs 1: Äldreomsorgens organisation, styrning, ledarskap och medarbetarskap

Amini, H. (2021). *Förutsättningar och stöd för första linjens chefer.* Stockholm. Socialstyrelsen [Återfinns elektroniskt]

Alvesson, M. & Cizinsky, S. (2018). *Organisation och ledning i sjukvård - En reflekterande ansats.* Lund: Studentlitteratur 302 s.

Arbets- och miljömedicin och Göteborgs stad, (2008). *Ett arbetsmaterial för att stödja ett hälsofrämjande ledarskap och medarbetarskap.* [Återfinns elektroniskt]

Bringselius. L. (2021). *Tillitsbaserat ledarskap - från pinnräknande till samskapande.* Helsingborg: Komlitt 141 s.

Bengtsson, H. & Melke, A. (2019). *Vår offentliga förvaltning: Samverkan i välfärdspolitiken.* 2. uppl., Malmö: Gleerups. 254 s.

Dellve, L., Hasselgren C., Allard, K. & Bäck Andersson. M. (2020). *Attraktivt och hållbart chefsarbete – organisatoriska förutsättningar och chefsarbete i Göteborgs stad.* Gothenburg Studies in Work Sciences, Nr 22, 2020. Göteborg: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap. [Återfinns elektroniskt]

Dellve, L. & Wolmesjö, M. (red.) (2016). *Ledarskap i äldreomsorgen: Att leda integrerat värdeskapande i en röra av värden och förutsättningar.* Högskolan i Borås: Vetenskap för profession 35:2016. 138 s. [Återfinns elektroniskt]

Dellve, L., Wramsten Wilmar, M., Jacobsson, C. & Ahlborg jr, G. (2014). *Ledarskap i vården: Att möta media och undvika personfokuserade dre*v. Högskolan i Borås: Vetenskap för profession 28:2014. [Återfinns elektroniskt]

Lundin, K. & Sandström, B. (2015). *Ledarskap inom vård & omsorg*. Lund: Studentlitteratur. 240 s.

Regeringen (2021). *Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.* Stockholm: Regeringskansliet, Miljödepartementet, Utrikesdepartementet [Återfinns elektroniskt]

Seldén. D, Hasselgren. C,. Jonsson. R & Dellve. L (2020). A*rbete och pensionering – Uppfattningar bland medarbetare i Göteborgs stad.* Gothenburg Studies in Work Sciences, Nr 21. Göteborg: Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap [Återfinns elektroniskt]

SFS 2017:900 (2017). *Förvaltningslag.* Stockholm: Finansdepartementet [Återfinns elektroniskt]

SFS: 2017:725 (2017). *Kommunallag.* Stockholm: Finansdepartementet. [Återfinns elektroniskt]

Wolmesjö, M. & Solli, R. (2021). *Framtidens välfärd - hållbar styrning, organisering och ledning.* Lund: Studentlitteratur.

Örn, P. (Red) (2017). *Leda med tillit.* Göteborg: Fridholm & Partners.

Delkurs 2: Etik, kommunikation och nationell värdegrund för äldreomsorgen

Dellve, L. & Wolmesjö, M. (red.) (2016). *Ledarskap i äldreomsorgen: Att leda integrerat värdeskapande i en röra av värden och förutsättningar.* Högskolan i Borås: Vetenskap för profession 35:2016. 138 s. [Återfinns elektroniskt]

Harnett, T. (2010). *The trivial matters: everyday power in Swedish elder care.* Avh. (sammanfattning) Jönköping: Högskolan i Jönköping, 2010. [Återfinns elektroniskt]

Jensen, P. & Ulleberg, I. (2013). *Mellan orden: kommunikation i praktiken*. Lund: Studentlitteratur.

Jönsson. H. (red.) (2021). *Perspektiv på ålder och ålderism*. Lund: Social Work Press. [Återfinns elektroniskt]

Lundin, K. & Sandström, B. (2015). *Ledarskap inom vård & omsorg.* Lund: Studentlitteratur. 240 s.

Regeringen (2021). *Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.* Stockholm: Regeringskansliet, Miljödepartementet, Utrikesdepartementet [Återfinns elektroniskt]

Sandman, L. & Källström, S. (2018). *Etikboken - Etik för vårdande yrken.* 2 uppl., Lund: Studentlitteratur 480 s.

Socialstyrelsen. (2012). *Äldreomsorgens nationella värdegrund. Ett vägledningsmaterial*. 182 s. [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsen. (2015). *Kunskapsguiden - Evidensbaserad praktik*. Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

Wolmesjö, M. Jonsson, L., Bångsbo, A, & Billhult, A. (2021). *Hållbart ledarskapande genom delaktighet – Värdegrundsarbete för ökad livskvalitet inom äldreomsorgen.* Borås: Högskolan i Borås, SOL-rapport nr 3/2021 [Återfinns elektroniskt]

Delkurs 3: Lagstiftning och nationella riktlinjer som ledningsstöd inom äldreomsorg

AFS 2001:1 (2001). *Systematiskt arbetsmiljöarbete.* Stockholm: Arbetsmiljöverket. [Återfinns elektroniskt]

AFS 2015:4 (2015). *Organisatorisk och social arbetsmiljö föreskrifter.* Stockholm: Arbetsmiljöverket. [Återfinns elektroniskt]

Boström, A-M., Nordström, G. & Wilde-Larsson, B. (2017). *Kvalitetsarbete för bättre och säkrare vård.* Lund: Studentlitteratur. 287 s.

EU 2016/679 (2016). *EU:s regler för skydd av personuppgifter*. Bryssel: Europeiska unionen [Återfinns elektroniskt]

Lundin, K. & Sandström, B. (2015). *Ledarskap inom vård & omsorg.* Lund: Studentlitteratur. 240 s.

Martin, L. (2018). *Informatik i vården – Hälsoinformatik för sjuksköterskor.* Lund: Studentlitteratur. 294 s.

Regeringen (2021). A*genda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.* Stockholm: Regeringskansliet, Miljödepartementet, Utrikesdepartementet. [Återfinns elektroniskt]

SFS 2008:567 (2008). *Diskrimineringslag.* Stockholm: Socialdepartementet. [Återfinns elektroniskt]

SFS 2017:900 (2017). *Förvaltningslag*. Stockholm: Finansdepartementet. [Återfinns elektroniskt]
SFS 2017:30 (2017). *Hälso- och sjukvårdslagen.* Stockholm: Socialdepartementet [Återfinns elektroniskt]

SFS 2017:725 (2017). *Kommunallag*. Stockholm: Finansdepartementet. [Återfinns elektroniskt]

SFS 2017:612 (2017). *Lag om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.* Stockholm: Socialdepartementet. [Återfinns elektroniskt]

SFS 2008:962 (2008). *Lag om valfrihetssystem.* Stockholm: Finansdepartementet. [Återfinns elektroniskt]

SFS 2016:1145 (2016). L*ag om offentlig upphandling*. Stockholm: Finansdepartementet.[Återfinns elektroniskt]

SFS 2018:218 (2018). *Lag med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning.* Stockholm: Finansdepartementet.

SFS 2001:453. (2001). *Socialtjänstlagen*. Stockholm: Socialdepartementet. [Återfinns elektroniskt]

SOSFS 2014:5 (2014). *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS.* Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsen. (2015). *Kunskapsguiden - Evidensbaserad praktik*. Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsen (2021). *Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa (ICF)*. Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

Delkurs 4: Verksamhetsutveckling, förbättringskunskap och digitalisering inom äldreomsorg, 7,5 hp

Boström, A-M., Nordström, G. & Wilde-Larsson, B. (2017). *Kvalitetsarbete för bättre och säkrare vård.* Lund: Studentlitteratur. 287 s.

Bångsbo, A. (2018). *Collaborative challenges in integrated care - Untangling the preconditions for collaboration and frail older people's participation.* Avh. Sahlgrenska Akademin, Göteborgs universitet. [Återfinns elektroniskt]

Kareld, B.M. & Wolmesjö, M. (2020). D*igitalisering, ledarskap och informatik: Implementering av den nationella digitaliseringsstrategin i välfärden.* Rapport. Centrum för Välfärdsstudier. Borås: Högskolan i Borås. [Återfinns elektroniskt] http://hb.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1513821&dswid=-4912

Martin, L. (2018). I*nformatik i vården – Hälsoinformatik för sjuksköterskor.* Lund: Studentlitteratur. 294 s.

Meagher, G. & Szebehely, M. (red.) (2013). *Marketisation in Nordic eldercare: a research report on legislation, oversight, extent and consequences.* Department of Social Work, Stockholm Studies in Social Work 30. 289 s. [Återfinns elektroniskt]

Regeringen (2021). *Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling.* Stockholm: Regeringskansliet, Miljödepartementet, Utrikesdepartementet [Återfinns elektroniskt]

Socialstyrelsen. (2015). *Kunskapsguiden - Evidensbaserad praktik.* Stockholm: Socialstyrelsen. [Återfinns elektroniskt]

SOSFS 2011:9 (2012). *Handbok för tillämpningen för föreskrifter och allmänna råd. Om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete,* artikelnummer 2012-6-53. Stockholm: Socialstyrelsen.

Wolmesjö, M. & Kareld, B.F. (2020). *Digitalisering, ledarskap och förändring i välfärdsverksamheter: På väg mot ett digitaliserat ledarskapande.* Rapport. Borås: Högskolan i Borås. [Återfinns elektroniskt] http://hb.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1513820&dswid=-7805

Studentinflytande och utvärdering

Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer, och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen är en fristående kurs.

Plagiatkontroll
Alla skriftliga examinationer genomgår plagiatkontroll.